

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. V. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

rationem ex Matre, vel alio modo; nam omnes hæc veritates sunt necessariae. Dein vidit per scientiam mediam, quod, si crearet Adamum, eique posterorum voluntates alligaret, atque has gratias conferret, ille physicè, & posteri moraliter peccarent. Vidit, quod, si mitteret Christum, sive passibilem, sive impassibilem, hic statim sua merita, sive passionis, & mortis, sive alia, oblaturus esset pro Matre, ut sic redimeretur à pacto, & alligatione ad voluntatem Adam.

322. His, & similibus scientiis suppositis, potuit DEUS per unicum virtualiter indivisibile decretum (quod tamen nos ob nostri intellectus imperfectionem in plures formalitates distinguimus) potuit, inquam, DEUS omnia, & inter hæc redemptionem B. Virginis, optimè decernere. Et quidem in systemate eorum, qui tenent, Christum non fuisse venturum, si Adam non peccasset, potuit ita decernere: *Volo condere mundum, & in eo producere Adamum, ex quo volo nasci tot homines usque ad finem mundi: ut ex his volo alligare ejus voluntati, in ordine ad servandum præceptum de non comedendo ex arbore scientie boni, ac mali, voluntatem horum determinatè posterorum* (nam DEUS omnes numeratos habet, quos nasci usque ad finem mundi vult, & hinc omnes determinatè alligavit: in eo tamen numero B. Virgo non fuit) *volo insuper Adamo conferre has gratias, & permittere ejus lapsum: ad quem reparandum volo mittere Christum passibilem, ut sua morte, ac passione, condignam satisfactionem præstet, & hominem superabundanter redimat: volo autem eum nasci ex Matre, quamvis sine patre: hanc autem ejus Matrem, nascituram ex parentibus ordinaria via, tamen ex meritis passionis, ac mortis Filii, mihi ab isto pro Matre offerendis, volo eam non esse inclusam in pacto, atque adeo immunem ab originali peccato, ac ejus contrahendi proximo debito.*

323. Qui autem tenent Christum venturum fuisse, etiam Adamo non peccante, primam formalitatem decreti hanc ponunt: *Volo mittere Christum, & ad ejus gloriam etiam condere Adamum &c.* dein reliqua, ut in priori decreto. Nec est absurdum, per idem decretum Christum bis attingi, vel bis decerni, prima formalitate decreti præcisiva ab impassibilitate, & passibilitate, item à modo mittendi per Matrem, vel alia via: dein altera formalitate, non præcisiva; hæc enim imperfectiones non sunt in decreto, sed in imperfecto nostro modo explicandi; quia intellectu nostro adhuc clare non potest ista exponere.

Qui volunt, etiam B. Virginem jam decretam fuisse ante Adamum, debent duas primas formalitates decreti sic ponere: *Volo mittere Christum, nasciturum ex Matre: unde volo propter ipsum producere B. Virginem: propter ipsam autem, & Christum volo producere Adamum &c.* Tantum opus est, novam admittere in nostro intellectu præcisionem, in eo, quod secunda formalitas præciscinat adhuc à pacto cum Adamo, inclusione, vel exclusione B. Virginis: unde per illam formalitatem B. Virgo necdum fuit formaliter exempta à pacto, sicut Christus nondum remotus ab impassibilitate. Et sic ex hacque explicatis habetur, quod vi decreti, quod modò in hac providentia datur, B. Virgo

non exempta fuisset à peccato originali, nisi ex meritis passionis Christi, quæ per posteriorem formalitatem attinguntur: adeoque per ista exempta, vel præservativè redempta fuerit, quod erat ostendendum. In his autem decretis prorsus nihil est repugnans, aut indignum DEO, & quocunque eorum posito, facile intelligitur, quomodo B. Virgo fuerit, ex meritis mortis Christi, præservativè redempta à peccato, & debito ejus proximo; non tamen à remoto; quia non fuit exempta à communi modo generandi, à quo tamen exemptus fuit Christus.

ARTICULUS V.

Solvuntur Objectiones.

324. **O**B. 1. variis Scripturæ locis dicitur, omnes peccasse originaliter: ergo etiam peccavit Beatissima Virgo. ant. prob. sic juxta editionem 70. interpretum Job. 14. v. 4. habetur: *Nemo mundus à sorde, neque infans, cuius est unius diei vita.* Ad Rom. 3. v. 23. *Omnes peccaverunt, & egent gloria DEI.* Ad Rom. 5. v. 12. *Sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* & v. 18. *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem: sic & per unius justitiam in omnes homines in justificationem vitæ.* rursus 2. Cor. 5. v. 14. *Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt.* & 1. Cor. 15. v. 22. *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur.* Resp. dist. antec. Dicitur peccasse omnes in sensu accommo. conc. antec. in sensu strictissimo. neg. ant. & conseq.

Ut Suarez, & alii docent, generales istæ locutiones non sunt strictissime sumendæ, ita, ut nullam patiantur exceptionem; aliàs B. Virgo etiam deberet dici actualiter peccasse, quod est falsum; nam Jacobi 3. v. 2. dicitur: *In multis offendimus omnes.* Unde textus isti optimè accipiuntur in sensu accommo, sive cum aliqua exceptione, & privilegio Matris Divinæ, ut ait S. Anselmus apud Cornelium in 2. ad Cor. c. 5. Quia tamen B. Virgo contraxit debitum saltem remotum, hinc jam indigebat redemptione Christi: & in hoc sensu latiori, potest ei utcumque accommodari S. Pauli comparatio, vel argumentatio, quanquam non omni eodem modo, quo aliis hominibus. videatur num. 307. Dein, licet omnes, qui peccaverunt in Adam, redempti sint, non tamen omnes, qui redempti sunt, peccarunt in Adam; Eva enim non peccavit in Adam, sed ante ipsum.

325. Ob. 2. SS. PP. docent, omnes omnino homines fuisse lapsos per culpam originalem: ergo. Confirm. 1. Idem docent Concilia: ergo. Confirm. 2. SS. PP. communiter docent, B. Virginem fuisse baptizatam, vel à Christo, vel à S. Petro: ergo peccavit etiam ipsa originaliter. Confirm. 3. Angelicus est nobis omnino oppositus: ergo. Resp. neg. ant. Satis, superque ostendimus, plures ex SS. Patribus nobiscum sentire: & fortè vix unus, aut alter, & nec isti omnino apertè, sunt in sententia opposita; quod ideo fieri

fieri potuit; quia olim sententia pia nondum erat adeo nota, ac nunc: nec Ecclesia Romana tantos favores ei exhibuerat. Adde, Patrum dicta saepe non omnino universaliter accipi posse; cum saepe etiam actualibus peccatis omnes maculatos dicant, ut observat Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 3. sec. 5. §. Sexto quæ.

Quare nec illud, quod S. Augustinus dicit l. 1. de nupt. & concupisc. c. 12. nempe, omnem carnem, quæ ex concubitu nascitur, esse carnem peccati, prorsus ita universaliter accipiendum est, ut etiam id de B. Virgine intelligendum sit; cum ipsam à peccato omni clarè excipiat, ut patet ex ejus verbis num. 311. citatis: nisi cum quibusdam dicere velis, per carnem peccati non intelligi peccato infectam, sed aliquid aliud, quod tamen necdum satis explicatum videtur. Cæterum hac spectat dictum S. Ludovici Bertrandi, quod refert Gormaz de incarnat. num. 851. Omnes antiqui Patres, si modo viverent, dicerent, scriberentque id, quod nos sentimus, de immaculata Virginis Conceptione. Cerrè, si viderent, toti Ecclesiæ celeberrimam esse Immaculatæ Conceptionis solemnitate, si viderent tot Bullas Pontificum, tot Academiæ juramenta &c. absque ullo dubio, si fuissent in opposita sententia, eam mutarent.

326. Ad 1. confirm. neg. antec. nam ut Scripturarum, ita & Conciliorum, generales locutiones intelligendæ sunt cum exceptione, ut satis patet ex Tridentino, quod sess. 5. decreto de peccato originali sub finem addit: *Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse sue intentionis, comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam, & Immaculatam Virginem Mariam &c.* Quibus verbis, ait Suarez, Concilium significat, B. Virginem, nec comprehendendi in generalibus locutionibus aliorum Conciliorum, vel Scripturarum; nam est eadem fides, & doctrina Scripturarum, & omnium Conciliorum: nec comprehendendi potest ab uno, quod ab alio excipitur. Adde ex eodem Eximio, has locutiones, sive Scripturæ, sive Conciliorum, posse etiam significare, solum Christum esse ex se exemptum: sicut scilicet solus DEUS dicitur habere immortalitatem, aut esse bonus, quamvis creaturæ etiam ex DEI beneficio possint esse tales. Adde, ut advertit idem Suarez, Concilium Millevitanum cap. 2. loqui etiam de natiuitate, adeoque ad B. Virginem extendi non posse.

Ad 2. confirm. neg. conseq. nam baptisimus etiam potest impendi iis, qui non habent originale peccatum, ut patet in adultis, cum contritione ad eum accedentibus: item in Apostolis, qui jam in circumcisione erant ab eo liberati. Unde primarius finis baptismi est conferre gratiam, ex se remissivam peccati originalis, & actualis, characterem, & capacitatem ad reliqua sacramenta: forma autem non significat necessariò ablutionem internam actualem ablutam à peccatis, sed tantum sub conditione, si adsint: imo etiam, si adsint peccata, seu maculæ, non debent necessariò actu abluī, ut patet in eo, qui fictè accedit ad baptismum.

327. Ad 3. confirm. Resp. me non ignorare, afferri ex Angelico loca complura, quæ nostræ sententiæ minimè favent. Ea videre po-

teris apud Sfondratum in *Innocentia vindicata* §. 14. Sed scio etiam, afferri ex eodem S. Doctore textus pro nobis, qualem etiam supra attulimus n. 312. Insuper graves auctores dicunt, S. Doctorem in c. 5. epistol. ad Rom. sic scripsisse: *Omnes in Adam peccaverunt, una excepta B. Virgine, quæ nullam contraxit maculam originalis peccati*: quæ verba saltem olim in antiquissimo codice Bibliothecæ Sfortianæ inventa, & Urbano VIII a. 1625. exhibita fuisse dicuntur. Etsi autem in communibus exemplaribus, non inveniatur hic textus, extat tamen in omnibus ille, quem citavimus num. 312. qui satis clarus est; unde saltem mens Angelici non est adeo certa. Dein neque adeo certum est, an non S. Thomas, dum ait, omnes peccasse in Adam, tantum intelligat, contraxisse qualecunque debitum peccandi, ut eum explicat insignis Dominicanus Joannes à S. Thoma tom. 1. in 1. p. disp. 2. proemiali de approbatione doctrine S. Thomæ. a. 2. ubi pro sua opinione citat plures: imò Angelicus scribitur, è cælo apparens se ipsum ita explicasse Episcopo Patavino, de quo vide num. 316.

Adde, quod verba S. Thomæ in rigore acceptari non possint; nam 1. 2. q. 81. a. 3. in corp. vult, secundum fidem Catholicam firmiter tenendam, quod ibi docet de peccantibus in Adamo. Rursus in 4. dist. 43. q. 1. a. 4. quæstion. 1. ad 3. ait esse erroneum dicere, scilicet oppositum ei, quod ibi habet de originali peccato. Unde, si verè, & propriè assereret, neminem præter Christum, adeoque neque B. Virginem, peccato originali strictè sumpto caruisse, planè inferret censuram severissimam sententiæ piæ, cui tot Pontifices summè favent, una cum Tridentino, ut patet ex dictis. Quare malim, S. Doctore verba aliquanto minùs propriè accipere, quàm ei opinionem, sententiæ tam piæ contrariam, attribuere. Quodsi tamen omnino immobiliter contendas, Doctorem Angelicum nobis esse oppositum, dicam cum S. Ludovico Bertrando ex Ordine S. Dominici apud Gormaz. de incarnat. n. 851. etiam Angelicum cum aliis Patribus, si modò viveret, & scriberet, aliter, & id, quod nos dicimus, sensurum, & scripturum.

328. Ob. 3. SS. Patres dicunt, neminem pati mortem, nisi, vel pro suo peccato, vel pro alieno, pro quo satisfaciatur: sed B. Virgo est mortua, & non pro alieno: ergo pro suo peccato. Confirm. S. Pius V. fustulit olim Officium proprium Conceptionis; quia in eo dicebatur B. Virgo immaculata, & præservata: ergo. Resp. negant. Item neg. quod multi Patres hoc dicant, & item intelligendo peccatum strictè dictum; nam utique pro nostra sententia sunt multi SS. Patres: alii autem ut plurimum non adeo examinarunt hoc privilegium B. Virginis.

Si autem quæras, cur igitur B. Virgo passibilis fuerit, imò mortua, si peccatum non contraxit? Resp. Mors per se fuisset naturalis homini, etiam non peccanti; aliàs enim non fuisset, cur DEUS statuisset in medio paradysi lignum vitæ, quod vitam semper conservaret: nec etiam fuisset ratio damandi propositionem 78. Baij. *Immortalitas primi hominis non erat gratiæ beneficium, sed naturalis conditio*: adeoque mors non fuit necessariò pœna: fuisset ea tamen impedita in statu justitiæ originalis: at modò

go gratiam non habuisset dependenter ab Adamo, sufficienter illam habitura fuisset aliâ viâ ex meritis Christi, scilicet ratione electionis in Matrem Divinam. Et sanè, cum Beatissima Virgo incomparabiliter plus gratiæ esset receptura, quàm Adam, imò, cum futura esset hujus, & omnium Sanctorum Regina, difficile videtur, quòd quoad primam gratiam debuerit ab illo dependere.

Resp. 2. in forma dist. ma. B. Virgo non habuisset gratiam originalem per Adamum, vi præsentis decreti, & in hac providentia, conc. mai. vi alterius decreti, & in alia providentia: subdist. si probetur, quòd B. Virgo eam gratiam necessariò debuisset habere per Adamum. neg. ma. si id non probetur, uti difficulter probabitur. conc. ma. & dist. proportionaliter min. neg. conseq. Decretum, quod nunc datur, cum jam supposuerit scientiam mediam de lapsu Adam, non decrevit gratiam derivandam ab Adamo in ullum hominem, quamvis DEUS, si prævidisset Adamum non lapsurum, per aliud decretum gratiam ab Adamo in posteros derivandam decrevisset: & si in eo casu etiam B. Virgo debuisset recipere primam gratiam dependenter ab Adamo, tunc etiam ejus voluntas ipsius voluntati probabilius alliganda fuisset: ex quo tamen non sequitur, eam etiam modò alligatam fuisse. Et potuisset utique DEUS velle eam alligare in circumstantiis favorabilibus, non autem in odiosis, seu noxiis; sicut rex potest subditum aliquem velle frui favoribus communibus, non verò premi oneribus communibus.

334. Ob. 9. Si B. Virgo non fuit inclusa in pacto cum Adamo, non potest explicari, quid factum fuisset, si DEUS in primo instanti conceptionis, seu animationis, gratiam illi non infudisset: sed hoc debet explicari: ergo, prob. ma. non potest explicari, an tunc habuisset privationem gratiæ, an tantum puram ejus negationem: ergo, prob. ant. si dicatur primum, tunc habuisset peccatum originale, saltem juxta multos auctores, juxta quos id peccatum stat in privatione gratiæ: ergo antecedenter jam habuit debitum proximum; quia fuit obnoxia huic privationi gratiæ: si autem dicatur secundum, tunc B. Virgo relicta fuisset in statu puræ naturæ, quod dici non potest in hac providentia, in qua omnes homines sunt elevati ad statum gratiæ: ergo ista exemptio à pacto defendi non potest. Confirm. Si B. Virgo fuit exempta à pacto, tunc, etiamsi gratia ei data non fuisset, tamen non contraxisset peccatum originale: ergo gratia collata non fuit præservativa ab illo peccato: ergo non est ex meritis Christi ab eo peccato præservata, consequenter neque redempta.

335. Resp. neg. suppositum ma. cum enim DEUS in hac providentia omnem hominem elevaverit ad statum gratiæ, adeoque negatio gratiæ sit in homine privatio: cum insuper à Christo per merita sua, impetrata fuerit Matris exemptio à pacto, non qualiscunque, sed conjuncta cum infusione gratiæ, & quæ exemptio tenderet in hunc finem, ut B. Virgo remotior esset à carentia gratiæ, seu à debito proximo eâ carenti, non potuit DEUS in hac providentia gratiam B. Virgini non infundere; alias enim eo ipso Christi merita non acceptasset. Si autem quæras, quid in alia providentia factum fuisset, in qua homo mansisset in statu puræ naturæ, de-

bes prius determinare, an in illa etiam Christus venisset, & quid tunc pro Matre petisset, vel non: quibus positis, non erit valde difficile, etiam hoc determinare. Interim in ordine ad hanc quæstionem non sumus valde solliciti de alia providentia, præsertim tali, in qua non detur elevatio naturæ ad statum gratiæ.

Ad confirm. neg. antec. vel ejus suppositum; quia, si B. Virgini non fuisset collata gratia, etiam non fuisset exempta à pacto; Christus enim utrumque indivisim à Patre petiit, ac impetravit, & DEUS etiam utrumque indivisim decrevit: hæc quoque gratia B. Virgini, ex meritis Christi collata, fuit formaliter ejusdem Dei paræ præservativa à privatione gratiæ: quæ privatio (etsi in ipsa non steterat ratio peccati originalis, ut diximus) tamen est effectus hujus, & macula quædam animæ, quæ etiam debuit removeri à B. Virgine, & formaliter removeretur per ipsam gratiæ collationem. Neque dicas, juxta nos B. Virginem liberatam fuisse à peccato, & ejus contrahendi debito, per gratiam purè extrinsecam, scilicet per benevolum decretum DEI; nam, licet formaliter per hoc decretum exempta fuerit, seu liberata à pacto, tamen simul vi ejusdem decreti, gratia ipsi collata est, & impedita privatio: non minus, ac quando aliis hominibus remittitur peccatum per infusionem gratiæ: & ut gratia in aliis hominibus est forma justificativa, & deletiva peccati, ita quoque in B. Virgine est forma justificativa, & præservativa à peccato: de qua re vide dicta n. 292.

336. Ob. ultimum. Ex nostris principis sequeretur, quòd B. Virgo neque contraxisset debitum remotum peccandi: hoc autem est minimum: ergo, prob. ma. potest enim juxta nostrum modum arguendi dici, quòd non deceat Matrem DEI ulla, etiam tantum remota necessitas, seu debitum peccandi in Adamo: ergo. Confirm. 1. B. Virgo fuit miraculosè genita, ex sterilibus parentibus: ergo non descendit via naturali ex Adamo: ergo non contraxit illud debitum. Confirm. 2. Si ideo contraxit debitum remotum; quia, si non fuisset electa in Matrem DEI, fuisset inclusa in pacto, tunc etiam Christi humanitas contraxit debitum remotum, adeoque etiam DEUS per communicationem idiomatum poterit dici, id debitum contraxisse; quia, si illa humanitas non fuisset assumpta, sed ut alius purus homo, ex Adamo fuisset progenita, etiam in Adamo peccasset: de Christo autem dicere, quòd habuerit debitum remotum peccandi, est prorsus absurdum: ergo. Confirm. 3. Angeli non habuere hoc debitum remotum: ergo nec Angelorum Regina.

337. Resp. Majorem admittit recentior Sconista: sed planè contra torrentem auctorum, nec videtur in ejus sententia posse ostendi, quomodo B. Virgo sit à Christo propriè redempta; si enim nullum habuit periculum, incurrendi maculam, tam parum est redempta per Christum à peccato originali, quàm parum Angeli, qui ab hoc per illum nullo modo redempti sunt: quamvis enim dicatur, eos gratiam à Christo, & per ejus merita accepisse, & sic aliquo modo dicatur Christus Angelorum Redemptor à S. Bernardo *serm. 22, in Cantic.* non tamen potest dici, Christus remisisse Angelos à peccato originali Adam; quia scilicet nullum habuere ejus incurrendi debitum: ergo nec posset di-

ei, quod B. Virginem ab eo peccato redemerit.

Dicere autem, quod Christus B. Virginem non redemerit ab originali peccato, eſſet aſſerere aliquod, omnino contrarium ſenſui communi fidelium, expreſſo in Bulla Alexandri VII. citata n. 21, in qua dicitur, ſenſum fidelium eſſe, Beatiſſimam Virginem fuiſſe ſpeciali DEI gratia, intuitu meritorum Chriſti, à macula peccati originalis præſervatam; quin etiam in oratione, ſub ſinem Officii parvi immaculatæ Conceptionis appoſita, dicitur: *Ex morte filii tui præviſa, eam ab omni labe præſervavi*; unde Suarezio tom. 2. in 3. p. diſt. 3. ſed. 2. videtur non cariturum errore, ſi quis aſſereret, B. Virginem non eſſe ab originali labe redemptam. Quare neg. ma. ad prob. neg. ant. quia non eſt ulla moralis indecentia puræ creaturæ, quod naſcatur viâ ordinariâ ex parentibus: contra autem oppoſitum videtur minuire dignitatem Chriſti; ſic enim non eſſet univerſalis redemptor omnium hominum, qualis tamen ab omnibus dicitur, & quidem non tantum ſtriſtè loquendo; ſic enim accipiuntur textus Scripturæ, & Patrum, à fidelibus, ut dictum n. 307.

338. Ad 1. confir. neg. conſeq. Per viam ordinariam intelligitur, ex duobus parentibus, & ex ſemine masculino: non autem intelligitur excluſivo miraculi; alias etiam S. Joannes Baptiſta, & S. Franciſcus de Paula, & plures alii, qui miraculoſè ex ſterilibus parentibus nati ſunt, debuiffent carere peccato originali. Ad 2. confir. Syllogiſmus non eſt in forma; non enim purificatur conditio, ut patet conſideranti; ſi autem purificaretur in minore, hoc eſt, ſi diceretur: *ſed ideo contraxit* &c. diſt. min. præciſè ideo. neg. min. ſimul etiam ideo; quia per viam ordinariam fuit genita ex Adamo. conc. min. & neg. conſeq. Humanitas Chriſti autem non fuit ita genita; unde de facto hæc humanitas debuit etiam remotum non habuit. Si autem in alia providentia non fuiſſet aſſumpta, & per viam ordinariam generata, potuiſſet debitum remotum, vel etiam proximum habere.

Ad 3. confir. Quare non etiam dicitur B. Virgo eſſe puriſſimus ſpiritus, vel naturæ altioris, quàm alii homines? in forma neg. conſeq. Angeli, utpote puriſſimi ſpiritus, non potuerunt ita naſci ab Adamo, & conſequenter non potuerunt includi in pacto, quod præciſè poſteros Adam ſpectabat. At verò B. Virgo ita nata eſt; & ut communis fidelium ſenſus habet, ipſa fuit præſervata per ſpeciale privilegium ab originali labe: quod ipſum innuit, eam habuiſſe periculum, ſaltem remotum, incurrendi illud peccatum.

ARTICULUS VI.

Alia Quæſita circa Lapsum primorum Parentum.

339. **Q**Uæritur 1. Quodnam fuerit peccatum primorum parentum. Reſp. Si quæritur de actu externo ultimo, fuit comeſtio pomi, de arbore ſcientiæ boni, & mali: & hoc in ſenſu literaliter accipiendum eſſe, omnes SS. Patres clamant cum Eccleſia, & communi interpretum Scripturæ conſenſu; ſicut etiam omnes conveniunt, quod patreſilus fuerit verè locus in terra. Et hinc SS.

Patres graviter invehuntur in Origenem, qui voluit, iſta omnia tantum metaphoriſcè intelligi, de qua re videatur Bellarm. tom. 4. contro. 1. l. unico de gratia primi hominis c. 10.

Qualis autem fuerit arbor illa, controvertitur. A DEO vocata fuit *arbor ſcientiæ boni, & mali*, occasione eventus futuri, vel præviſi, ut cenſent Toſtatus, Rupertus, Pererius; quia ſcilicet dæmon erat præviſus, promiſſurus Evæ ſcientiam boni, & mali, ex illius fructus comeſtione. Reipſa autem fuit, vel juxta Theodoretum, & alios, arbor ficus; quia ſtatim poſt comeſtione fructus prohibiti ſubditur Gen. 3. v. 7. *Conſue-runt folia ficus*, & fecerunt ſibi perizonata: vel juxta alios arbor malus, juxta illud Canticorum 8. v. 5. *Sub arbore malo ſuſcitavi te*: ad quem tamen textum reſpondet Cornelius, & verè, quod malus ſit nomen genericum, quodque omnes fructus, habentes tenuem corticem, veniant nomine malorum, adeoque etiam ficus. vide Cornel. in Gen. 2. v. 9. ad verba. *Lignumque ſcientiæ boni, & mali*.

340. Sed non eſt hoc, quod hic potiſſimum petitur; nam quæritur potiùs, quinam fuerit motus primus malus in protoparentibus; cum plures concurrerint (quamvis teſte Oviedo in 1. 2. tr. 6. contro. 9. punct. 9. num. 72. una tantum intemperantiæ malitia in parvulos ſit transfuſa) & Cornelius in Gen. 3. v. 6. *Qui comedit*: octo recenſet, ex quibus modò inveſtigatur, quis fuerit primus. Exiſtimo, hunc motum probabilius fuiſſe motum, ſeu peccatum ſuperbiæ. ita SS. Patres plurimi, atque etiam S. Thomas 2. 2. q. 163. a. 1. & communis Doctorem. Probatür autem cum S. Thoma, ex illo Eccleſiaſtici 10. v. 15. *Initium omnis peccati eſt ſuperbia*: quem textum, licet fors poſſit exponi de peccato Luciferi, tamen Angelicus, & alii etiam exponunt de primo peccato hominis, quod poteſt dici primum, ſeu initium peccati humani; nam Apoſtolus ad Rom. 5. v. 12. ait: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit*: hoc eſt, peccatum humanum; nam Angelicum priùs intravit per Luciferum.

341. Accedit, quod DEUS poſtea irriſerit Adamum, eoquod aliquo modo voluerit eſſe ſicut DEUS, dicens: Genes. 3. v. 22. *Ecce Adam: quaſi unus ex nobis factus eſt, ſciens bonum, & malum*. Inſuper ad hanc ſuperbiam parentes primos incitavit ſerpens Genes. 3. v. 5. *Eritis ſicut Dii, ſcientes bonum, & malum*. Accedit, quod appetitus concupiſcibilis, ſeu inferior, tunc eſſet perfectè ſubditus rationi, nec rebellare poterat, antequam ſuperior DEO rebellàſſet; unde non per hunc appetitum inferiorem primò peccarunt Adam & Eva. Sed neque etiam primum peccatum potuit eſſe infidelitas; nam in eo ſtatu juſtitie originalis, non cadebat in primos parentes error; quare primum peccatum fuit e-latio animi.

At, poſtquam præceſſit motus ſuperbiæ, ſucceſſit infidelitas; nam, quod protoparentes fidem perdiderint, conſtans eſt ſententia SS. Patrum. Quidam tamen aſſerunt, Evam non putàſſe, quod DEUS ipſi mentitus fuerit, ſed potiùs, quod ipſa illius verba non ritè intellexerit: adeoque eam non credidiſſe, quod DEUS ſibi prohibuerit eſum pomi: cui opinioni videtur favere textus hebræus, ex quo locò dictorum ſer-pentis;